

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

ادیان و عرفان

Religions and Mysticism

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

کرایش

ادیان شرق Eastern religions

گروه علوم انسانی

پیشنهادی گروه گسترش و برنامه ریزی مراکز و موسسه های آموزشی و پژوهشی خاص

پایه

نام رشته: ادیان و عرفان

عنوان گرایش: ادیان شرق

گروه تحصیلی: علوم انسانی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

زیرگروه تحصیلی: علوم حوزوی

نوع مصوبه: بازنگری (به همراه تغییر عنوان)

پیشنهادی: گروه گسترش و برنامه‌ریزی مراکز و موسسه‌های آموزشی و پژوهشی خاص

تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۰۸/۲۹

برنامه درسی بازنگری شده و تغییر عنوان یافته دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته ادیان و عرفان گرایش ادیان شرق، در جلسه شماره ۹۵۵ تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۹ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو - برنامه درسی رشته ادیان غیرابراهیمی مصوب جلسه ۸۱۵ تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۳۰ شورای عالی برنامه‌ریزی منسوخ شده و برنامه درسی بازنگری شده با عنوان جدید، جایگزین آن می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (به شرط درج در دفترچه انتخاب رشته سازمان سنجش آموزش کشور)، به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عموعابدینی

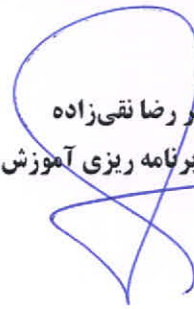
معاون آموزشی

و دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

دکتر رضا نقی‌زاده

مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

ادیان و عرفان گرایش ادیان شرق

Religions and Mysticism

مقطع کارشناسی ارشد ناپيوسته

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۸۱۵ تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۳۰ شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

ادیان و عرفان

ENGLISH TITLE | عنوان انگلیسی رشته را درج نمایید

مقطع کارشناسی ارشد

مشمول بر گرایش‌های:

ادیان شرق

تهیه‌کنندگان:

امضا

امضا

امضا

سازگ

عضو هیات علمی دانشگاه

عضو هیات علمی دانشگاه

عضو هیات علمی دانشگاه

دکتر سید زینب

دکتر کهنار ساسانی

دکتر امیر خورانی

امضا

سازگ

جدول تغییرات

در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده	ردیف
روش‌شناسی مطالعات ادیان (جبرانی)	روش‌شناسی مطالعات ادیان (اختیاری)	۱.
تاریخ هند (جبرانی)	تاریخ ادیان هند (جبرانی)	۲.
تاریخ ایران (جبرانی)	تاریخ ایران باستان (جبرانی)	۳.
ادیان ابراهیمی (یهودیت و مسیحیت) (جبرانی)	شناخت ادیان ابراهیمی (یهودیت و مسیحیت) (اختیاری)	۴.
عرفان نظری (جبرانی)	عرفان و اخلاق در ادیان شرق (اختیاری)	۵.
هندویسم ۱ (اصلی)	متون دینی و عرفانی هندویسی (تخصصی)	۶.
هندوئیسم ۲ (اصلی)	تاریخ و فرقه‌های آیین بودا (تخصصی)	۷.
بودیسم ۱ (اصلی)	متون دینی و عرفانی بودایی (تخصصی)	۸.
ادیان ایرانی ۱ (اصلی)	متون دینی ایران پیش از اسلام (تخصصی)	۹.
ادیان ایرانی ۲ (اصلی)	ادیان ایرانی پیش از اسلام (تخصصی)	۱۰.
ادیان خاور دور (اصلی)	متون مقدس ادیان خاور دور (اختیاری)	۱۱.
متون ادیان ایرانی (اختیاری)	ادیان ایرانی در دوره اسلامی (اختیاری)	۱۲.
-	اساطیر و اسطوره‌شناسی (اختیاری)	۱۳.

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

دین مهم‌ترین مؤلفه تمدن‌ها و فرهنگ‌های شناخته شده بشری است. در گذشته و حال دین با مصادیق و نمودهای مختلف خود حیات فکری، معنوی و اجتماعی بشر را به طور گسترده‌ای تحت تأثیر قرار داده است. شاید نقش مؤثر ادیان در قرون متأخر تا حدودی نادیده گرفته شده باشد. اما امروزه با بروز بحران معنوی و فضیلت در زندگی بشر متمدن، در نقش و اهمیت فزاینده ادیان در رفع این بحران تردیدی وجود ندارد.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

دوره کارشناسی ارشد رشته ادیان شرق یک دوره کامل آموزشی مطابق با ضوابط و مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری است که به موضوع ادیان شرق یعنی ادیان هند، ادیان خاور دور و بودا و ادیان ایرانی می‌پردازد. این برنامه با شماره ۵۰۰ به تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۰۲ مورد تصویب وزارت علوم گرفت و در جلسه شماره ۱۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ گروه گسترش و برنامه‌ریزی مراکز و موسسه‌های آموزشی و پژوهشی خاص به درخواست دانشگاه ادیان و مذاهب به عنوان «ادیان و عرفان گرایش ادیان شرق» تغییر نام پیدا کرد.

مهم‌ترین اهداف این دوره عبارت است از:

الف) زمینه‌سازی برای پرورش و آموزش دانشوران و محققان صاحب‌نظر در ابعاد مختلف ادیان شرق؛

ب) تأمین کادر علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور در زمینه ادیان شرق و تحقیقات دین‌پژوهی؛

ج) پی‌ریزی زمینه تاسیس رشته‌های تخصصی ادیان غیرابراهیمی در مقطع دکتری؛

د) زمینه‌سازی تربیت نیروی انسانی آگاه به ادیان شرقی در جهت برقراری ارتباط و گفت‌وگو با اندیشمندان و پیروان آنها؛

ه) تربیت نیروی انسانی آگاه و معنوی به منظور پاسخ‌گویی به مراکز فرهنگی داخلی و خارج از کشور.

ب) ضرورت و اهمیت

ادیان شرق، یعنی هندو، بودا، زرتشت، سیک، دائو، کنفوسیوس، شینتو و با گستره جغرافیایی و پراکندگی جمعیتی وسیعی که دارند، از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. قرار گرفتن کشور ما در حوزه شرق دنیا و ارتباط تاریخی و جغرافیایی فراوان آن با پیروان و دستاوردهای ادیان شرق، اهمیت بررسی آنها را دو چندان می‌کند. از این رو تأسیس دوره‌های دانشگاهی برای انجام آموزش و پژوهش به شیوه علمی و نقد آن‌ها، در این حوزه ضروری است تا دانش‌آموختگان و دانش‌پژوهان این عرصه بتوانند از عهده پاسخگویی به نیاز روز افزون بخش‌های علمی و نهادهای فرهنگی و ارتباطاتی کشور در این زمینه برآیند.

کارشناسی ارشد ناپیوسته ادیان و عرفان گرایش ادیان شرق / ۶

با توجه به تنوع و گستردگی ادیان شرق، مطالعه این ادیان باید به طور متمرکز و تخصصی صورت پذیرد تا از نتیجه قابل قبول علمی برخوردار باشد. از این رو دانشگاه ادیان و مذاهب با هدف برآوردن این نیاز اساسی به تأسیس رشته دانشگاهی ادیان شرق در مقطع کارشناسی ارشد اقدام کرده است.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۱۰	دروس اصلی
۱۲	دروس تخصصی
۶	دروس اختیاری
۴	پایان نامه
۳۲	جمع

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
آشنایی تخصصی با ادیان خاور دور	متون مقدس ادیان چین و ژاپن
آشنایی تخصصی با ادیان ایران باستان	متون دینی ایران پیش از اسلام
آشنایی تخصصی با ادیان هند و چین	متون دینی و عرفانی هندویی
آشنایی با ادیان ابتدایی	ادیان ابتدایی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

پذیرش داوطلبان شرکت در این رشته منوط به داشتن مدرک لیسانس یا گواهی اتمام سطح دو از حوزه علمیه است. شرایط عمومی دانشجویی تابع مقررات و مصوبات آموزش عالی و شرایط اختصاصی در چارچوب مقررات آموزش عالی، تابع سیاست‌های دانشگاه یا موسسه برگزارکننده دوره است.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	نظری	عملی	نظری - عملی	عملی	نظری			
	۳۲				*	۲	روش تحقیق	۱.
	۳۲				*	۲	تاریخ ادیان هند	۲.
	۳۲				*	۲	تاریخ ایران باستان	۳.
	۳۲				*	۲	زبان تخصصی	۴.
	۳۲				*	۲	معارف قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)	۵.
	۳۲				*	۲	شناخت ادیان ابراهیمی (یهودیت و مسیحیت)	۶.

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس اصلی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات	
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی
۱.	عرفان و اخلاق در ادیان شرق	۲	*			۳۲	
۲.	اسطوره شناسی و اساطیر ملل شرق	۲	*			۳۲	
۳.	ادیان ابتدایی	۲	*			۳۲	
۴.	روش شناسی مطالعات ادیان	۲	*			۳۲	
۵.	ادیان تطبیقی	۲	*			۳۲	

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات	
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی
۱.	متون دینی و عرفانی هندوئیسم	۲	*			۳۲	
۲.	تاریخ و فرقه‌های بودیسم	۲	*			۳۲	
۳.	متون دینی و عرفانی بودیسم	۲	*			۳۲	
۴.	ادیان ایرانی پیش از اسلام	۲	*			۳۲	
۵.	متون دینی ایران پیش از اسلام	۲	*			۳۲	
۶.	تاریخ اندیشه در چین و ژاپن	۲	*			۳۲	

جدول (۵) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	نظری	عملی	نظری - عملی	عملی	نظری			
	۳۲				*	۲	ادیان ایرانی در دوره اسلامی	۱
	۳۲				*	۲	تاریخ و مکاتب آیین‌های جین و سیک	۲
	۳۲				*	۲	متون ادیان خاور دور	۳
	۳۲				*	۲	فلسفه و عرفان ادیان ایرانی	۴
	۳۲				*	۲	تاریخ خاور دور	۵
	۳۲				*	۲	حکمت هنر ادیان شرق	۶

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی:		روش تحقیق	
عنوان درس به انگلیسی:		Research Methode	
نوع درس و واحد			
نظری	جبرانی		
عملی	پایه		
نظری-عملی	اختیاری	۲	
رساله / پایان نامه		۳۲	
تعداد واحد:		تعداد ساعات:	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با روش تحقیق و انواع آن به صورت عملی و همچنین آشنایی با منابع مربوط به ادیان شرقی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- تعریف تحقیق و اهمیت آن؛
- ۲- روش تحقیق و روش‌شناسی تحقیق؛
- ۳- انواع تحقیق؛
- ۴- انواع روش‌های تحقیق؛
- ۵- شیوه‌ها و ابزارهای تحقیق؛
- ۶- شیوه نوشتن طرح تحقیق (مسئله، فرضیه، موضوع، منابع و آشنایی با آن)؛
- ۷- ساختار یا بدنه اصلی تحقیق (فیش‌نویسی، تحلیل داده‌ها، پاراگراف‌نویسی، تنظیم مطالب و نگارش نهایی)؛
- ۸- شکل مقاله علمی - پژوهشی؛
- ۹- شکل مقاله کلاسی؛
- ۱۰- شکل پایان‌نامه و کتاب؛
- ۱۱- اصول و روش‌های نگارش.

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. پاکتچی، احمد، روش تحقیق عمومی، انجمن علمی دانشجویان هیات دانشگاه امام صادق، ۱۳۸۹.
۲. طرقي، مجید، درسنامه‌ی روش تحقیق، مرکز نشر سنابل، ۱۳۸۴.
۳. ستوده، غلامرضا، مرجع‌شناسی و روش تحقیق در ادبیات فارسی، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۷۱.

4. Bauman, garret, Ideas & Details, Wadsworth, 2004.

5. plckard, Alison Jana, research methods in information, facet publishing, 2007.

تاریخ ادیان هند		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		The history of India
عنوان درس به انگلیسی:		
دروس پیش نیاز:		
دروس هم نیاز:		
تعداد واحد:	۲	
تعداد ساعت:	۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

مروری بر تاریخ هند از باستان تا کنون و بررسی و تبیین ادیان بزرگ هند از جمله هندو، بودا، سیک و جینه در بستر تاریخی آن و همچنین بررسی جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی، باستان‌شناسی و هنری آنها.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- پیش ودایی: نحوه مهاجرت آریاییان به هند و شکل‌گیری آن‌ها در هند و تمدن موهنجو؛
- ۲- دوران ودایی: ودایی خالص، براهمنه‌ها، آرانیکه‌ها،
- ۳- دوره حماسی: جنگ‌های داخلی، شکل‌گیری بودیسم و هندویسم، شکل‌گیری متن‌های مقدس سوتره‌ای، حمله اسکندر؛
- ۴- دوره فلسفی: شروع مکاتب فلسفی، نقش سوتره‌ها، نقش بودیسم در شکل‌گیری بحث‌های فلسفی؛
- ۵- دوره اسلامی: سلطنت افغانه، سلطنت مغولان، انحطاط امپراتوری مغول، ظهور سیک‌ها، تعارضات با بودیسم؛
- ۶- دوره انگلیسی‌ها: حکومت انگلیسی‌ها در هند، گستره حکومت هند بریتانیا؛
- ۷- دوره جنبش‌های اصلاحی؛

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. میل، پیتر، تاریخ هند، ترجمه ی حسین عریضی، تهران، چاپخانه‌ی خدائی، ۱۳۳۶.
۲. آنتونوا، ک و دیگران، تاریخ نوین هند، ترجمه‌ی پرویز علوی، تهران، نشر بین‌المللی، ۱۳۶۱.
۳. کراون، روی سی، تراخ مختصر هنر هند، ترجمه‌ی فرزانه سجودی و کاوه سجودی، تهران، پژوهشکده‌ی هنر، ۱۳۸۸.

5. Yashavant, Raikar, Indian history, A Study in Dynamics, University of Baroda, 1960.

6. smith, v. A., oxford history of India, oxford, 1923.

عنوان درس به فارسی: تاریخ ایران باستان		عنوان درس به انگلیسی: The history of iran	
نوع درس و واحد	نظری ■	جبرانی ■	پایه □
تعداد واحد:	۲		تعداد ساعت:
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان نامه □

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

مروری بر تاریخ ایران باستان و هم‌چنین تاریخ ایران بعد از ورود اسلام به آن و نقش ادیان ایرانی چون دین زرتشتی‌گری و مانویت در بستر تاریخ و هم‌چنین بررسی جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی، باستان‌شناسی و هنری.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- الف) تاریخ ایران باستان
- تاریخ فلات ایران پیش از ورود آریایی‌ها؛
 - آریایی‌ها؛
 - ورود آریایی‌ها به ایران
 - دولت‌های ایلام، ماد
 - دولت هخامنشیان
 - دولت‌های سلوکیه و اشکانی
 - دولت ساسانی
- ب) تاریخ ایران پس از اسلام
- اعراب مسلمان در ایران
 - مغولان، صفویه
 - زندیه، افشاریه، قاجاریه و پهلوی
 - وضعیت تاریخی دین زرتشتی و مانوی در دوره‌ی اسلامی

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- گیرشمن، رومن، تاریخ ایران از آغاز تا اسلام، ترجمه محمد معین، تهران، انتشارات علمی فرهنگی، ۱۳۶۸.
- ۲- فراری، ریچارد، میراث باستانی ایران، ترجمه مسعود رجب‌نیا، تهران، انتشارات علمی فرهنگی، ۱۳۷۳.
- ۳- بویس، مری، تاریخ کیش زرتشت، ترجمه همایون صنعتی زاده، تهران، انتشارات توس، ۱۳۷۴.

4. Malandra, William, An Introduction to Ancient Iranian Religion, Minneapolis: university of Minnesota, 1983.

عنوان درس به فارسی:		زبان تخصصی ۱	
عنوان درس به انگلیسی:		English language	
نوع درس و واحد			
☒ نظری	☒ جبرانی		
☐ عملی	☐ پایه		
☐ نظری-عملی	☐ اختیاری		
		رساله / پایان نامه ☐	
		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

هدف:

کسب دانش و تسلط نسبی در استفاده از منابع انگلیسی در موضوع عرفان‌های کاذب و ادیان جدید

سرفصل:

- توسعه روشمند واژگان و اصطلاحات تخصصی در حوزه عرفان‌های ادیان
- کسب مهارت در زمینه ی فهم ساختارهای زبان انگلیسی
- تسلط به ترجمه از متون و منابع اصلی نظیر دایرة المعارف های دایرة المعارف های پیتر کلارک، آکسفورد، برگر و ...

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۴۰درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۶۰درصد

آزمون پایان نیم‌سال

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

1-Encyclopedia of New Religious Movements, Peter Clarke

2-Cults and New Religions: A Brief History, Douglas E. Cowan

3- The Illustrated Encyclopedia of Active New Religions, Sects, and Cults, Beit-Hallahmi, Benjamin

4- Encyclopedic Dictionary of Cults, Sects, and World Religions, Nichols, Larry A.; George

A. Mather; Alvin J. Schmidt

5- Controversial New Religions, Lewis, James R.

سایر منابع تخصصی انگلیسی مربوط به ادیان

معارف قرآن و اهل بیت (علیهم السلام)		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Maref Quran And Ahlbyt	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■	جبرانی ■	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ پایه	دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی	☐ اختیاری	تعداد واحد: ۲
☐ رساله / پایان نامه		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با قرآن و اهل بیت و مبانی فکری، نظری و اعتقادی آنها

پ) مباحث یا سرفصل ها:

وحی و نبوت در ملت ها پیش از نگاه قرآن و سنت اسلامی،

رسالت انبیاء پیشین از نگاه قرآن و سنت اسلامی،

گزارش تاریخی انبیاء پیشین در قرآن و سنت اسلامی، رابطه انبیاء پیش از نگاه قرآن و سنت اسلامی،

انبیاء پیشین و رابطه آنها با خاتمیت از نگاه قرآن و سنت اسلامی

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

طباطبایی، محمدحسین، تفسیر المیزان

طبرسی، تفسیر مجمع البیان

طبری، محمد بن جریر، تاریخ الامم و الملوک، قاهره، طبع الاستقامه

پیترز، اف. ئی، یهودیت، مسیحیت و اسلام، ترجمه حسین توفیقی، انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب

بوکامی، بوریس، تورات، انجیل و قرآن و علم، ترجمه ذبیح الله دبیر، دفتر نشر فرهنگ اسلامی

عنوان درس به فارسی:		شناخت ادیان ابراهیمی (یهودیت و مسیحیت)	
عنوان درس به انگلیسی:		Knowledge of Abrahamic religions (Judaism and Christianity)	
نوع درس و واحد			
نظری ■	جبرانی ■		
عملی □	پایه □		
نظری-عملی □	اختیاری □		
	رساله / پایان نامه □		
		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی اجمالی با تاریخ، اندیشه‌ها و متون دینی یهودیت و مسیحیت.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- الف) یهودیت؛
- ۱- زمینه‌های پیدایش یهودیت: ابراهیم نیای قوم، اسماعیل و اسحاق، یعقوب، مهاجرت به مصر؛
 - ۲- ظهور موسی و خروج از مصر: تولد و رشد موسی، ماموریت موسی و نجات بنی اسرائیل، پایان زندگی زندگی موسی؛
 - ۳- دوره‌های داوران و پادشاهی: عصر داوران، پادشاهان، تجزیه مملکت؛
 - ۴- دوره معبد دوم: قیام مکابیان، سلطه رومیان؛
 - ۵- پراکندگی بزرگ یهودیان؛
 - ۶- اعتقادات و اعمال یهودی؛
- ب) مسیحیت؛
- ۱- ظهور مسیحیت؛
 - ۲- عصر حواریون؛
 - ۳- عصر مناقشات و نزاع فرقه‌ای؛
 - ۴- دوران رسمیت یافتن مسیحیت؛
 - ۵- مسیحیت در قرون وسطا؛
 - ۶- مسیحیت پس از قرون وسطا؛
 - ۷- اعتقادات و اعمال مسیحی؛
 - ۸- مراسم و جشن‌ها؛
 - ۹- منابع و آثار مکتوب؛

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ایزیدور اپستاین، یهودیت بررسی تاریخی، ترجمه دکتر بهزاد سالکی
۲. آلن آنترمن، باورها و آیین‌های یهودی، ترجمه رضا فرزین
۳. گاری آقالرپور (گردآوری و ترجمه)، سیر تحولات اجتماعی و مذهبی ملت یهود از پیدایش تا دوران جدید

4. (NIDB) Douglas, J D, The New International Dictionary of the Bible, Reecy Reference Library, U. S. A, 1987.
5. (ER.ME) Eliade, mircea, The Encyclopedia of Religion, macmilan publishing company, New York, 1987 .

عرفان و اخلاق در ادیان شرق		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Ethics and mysticism in non-Abrahamic	عنوان درس به انگلیسی:
☐ نظری ☐ تخصصی		دروس پیش‌نیاز:
☐ عملی ☐ جبرانی		دروس هم‌نیاز:
☒ نظری ☒ اصلی		تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه ☐		تعداد ساعت:
		۲
		۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

شناخت ابعاد عرفانی و اخلاقی ادیان شرقی (غیرابراهیمی)

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

شاکته	اوپانیساده‌ها
سیک	گیتا
این کنفوسیوس	جین
این دائویی	این بودایی
شینتو	ویدانته

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

۴۰ درصد	فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
۶۰ درصد	آزمون پایان نیم‌سال

ج) فهرست منابع پیشنهادی: (۳ تا ۵ مورد را ذکر نمایید)

۱. دوشن گیمن، اورمزد و اهریمن، فصول ۴ و ۶ تا ۸؛
۲. جودیکا مدخل دوره ایرانی؛
۳. کتاب گرایشهای عمده عرفان یهود گرشوم شولم؛

4. Renou, Lois, Hinduism, NewYork, 1962.

5. Kinsley, David, Hinduism, a cultural perspective Englewood, 1982.

عنوان درس به فارسی: اسطوره‌شناسی و اساطیر ملل شرق		عنوان درس به انگلیسی: Mythology and mythology of Eastern nations	
نوع درس و واحد		دروس پیش‌نیاز:	
☐ نظری	☐ تخصصی	دروس هم‌نیاز:	
☐ عملی	☐ جبرانی	تعداد واحد: ۲	
☒ نظری	☒ اصلی	تعداد ساعت: ۳۲	
رساله / پایان‌نامه ☐			

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

شناخت و بررسی اهمیت و جایگاه اسطوره و اسطوره‌شناسی در ملل شرق

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

در این درس کوشش خواهد شد تا دانشجو با مراجعه به متون و منابع دست اول و معتبر، به تحقیق در شکل‌گیری اساطیر و عملکردهای آن پردازد و با ارائه تحقیق یافته‌های خود را از اسطوره‌های ملی و جهانی با استاد در میان نهد. در این درس دانشجو مبانی نظری و مسائل مهم مربوط به کارکرد اسطوره‌ها را خواهد شناخت.

۱. تعریف و تقسیم‌بندی اسطوره
۲. نظریه‌های اسطوره‌شناسی
۳. روش‌شناسی مطالعه‌ای اسطوره‌های ادیان شرقی
۴. نقش اسطوره‌ها در وحدت بخشی
۵. اسطوره‌های قومی و فرا قومی در ملل شرق
۶. اسطوره و نماد
۷. اسطوره و آیین در ملل شرق
۸. نقد اسطوره‌شناسی

(ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الیاده، اسطوره، رؤیا، راز، ترجمه‌ی رؤیا منجم، تهران، ۱۳۷۵.
۲. شایگان، بت‌های ذهنی و خاطره‌ی ازلی، تهران، ۱۳۷۹.
۳. بهار، پژوهشی در اساطیر ایران، تهران، ۱۳۷۵.
۴. الیاده، زمان، بازگشت جاودانه، ترجمه‌ی دکتر سرکاراتی، تهران، ۱۳۷۹.
۵. کمبل، اساطیر مشرق زمین، ترجمه‌ی علی اصغر بهرامی، تهران، ۱۳۸۳.

عنوان درس به فارسی: ادیان ابتدایی		عنوان درس به انگلیسی: Early Religion	
نوع درس و واحد	اصلی ☐ نظری ☒	تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۳۲
عملی ☐ نظری ☐	جبرانی ☐ تخصصی ☐ رساله / پایان نامه ☐		

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

شناخت سرآغاز دین و نظریه‌های مربوط به دین ابتدایی و اصل دین، آشنایی با ادیان یونان و روم، ویژگی‌های عمومی ادیان بدوی و مذاهب بدوی در عصر حاضر.

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. کلیات: جوامع ابتدایی، مباحث انسان شناسی، موقعیت زن در جوامع ابتدایی. اسطوره و آیین (بحث تقدم اسطوره و آیین بر یکدیگر)
۲. اسطوره: مصر، یونان، هند، چین، ژاپن، تمدن سومر و بین‌النهرین، خاورمیانه (بررسی جهان شناسی، انسان شناسی، آخرت شناسی).
۳. آیین‌ها: آیین‌های گذار (شامل ختنه، بلوغ و ...)
۴. ساختار رمزها و نمادها
۵. توتم و تابو (رابرتسون اسمیت، دورکهایم، فروید).
۶. آنیمیسیم، فتیشیسیم، مانا، نیاپرستی (مالینوفسکی، مارت، اسپنسر).
۷. سحر و جادو (تایلر).
۸. پرواز (آیین‌های شمنی)
۹. سیماشناسی قداست.
۱۰. آسمان و خدایان آسمانی.
۱۱. خورشید و خدایان خورشیدی.
۱۲. ماه و اسرار آن.
۱۳. سنگهای مقدس.
۱۴. رمزپردازیهای آب.
۱۵. زمین، زن و زایش.
۱۶. رستنی‌ها و رمزها و آیین‌های احیا و نوشدگی.
۱۷. زمان و مکان مقدس.
۱۸. شأن و منزلت جادویی ریشه و بن.
۱۹. آفرینش کیهان.
۲۰. نمونه‌های مثالی و آیین‌های تکرار.

(ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ادیان زنده شرق / جان هینلز، جمعی از مترجمان.
۲. سیری در اساطیر یونان و روم / ادیت همیلتون، ترجمه عبدالحسین شریفیان
۳. تاریخ کیش زرتشت / مری بویس، ترجمه همایون صنعتی زاده
4. Buddhism (World Religions), Madhu Bazaz Wangu
5. Confucianism (World Religions), Dorothy and Thamas Hoobler

روشناسی مطالعات ادیان		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Religious Studies Methodology
■ اصلی	■ نظری	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ جبرانی	دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی	☐ تخصصی	تعداد واحد: ۲
☐ رساله / پایان نامه		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی و شناخت رویکردهای متفاوت به مطالعات ادیان و شناخت بزرگان و پیشگامان این مطالعات.

ب) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- روش شناسی مطالعات ادیان: درباره روش، روش شناسی شاخه‌ای از فلسفه علم، اهمیت روش در علوم تجربی و انسانی؛
- ۲- روش پیشینان در مطالعه ادیان؛
- ۳- روش پسینان در مطالعه ادیان: مکس مولر، کرثلیوس پطرس تیله، آرمان علم دین، بی طرفی؛
- ۴- تاریخ ادیان: روش تاریخی پیشینی، روش تاریخی پسینی، روش تاریخ جدید، عصر روشن گری، اصحاب دایره المعارف، مکتب روماتیک.
- ۵- علم دین: باستان شناسی، اسطوره شناسی، مردم شناسی، نقد جدید، جامعه شناسی، روان شناسی، پدیدار شناسی، جریان پوزیتیویستی، مطالعات فمینیستی، ساختار گرایی، پسا ساختار گرایی.

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آیین نگارش (حسین آذران)
۲. آیین نگارش (احمد سمعی)
۳. پژوهش (امیر حسین آریان پور)

6-Approaches to the study of religion, peter Connolly(ed), New York, 2011.

7-Cain, Seymour,<< History of Study of Religion,>>,Encyclopedia of Religion, Mircea Eliade (ed), New York, 1987.

ادیان تطبیقی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Comparative Religion
نظری ■	اصلی ■	دروس پیش‌نیاز:
عملی □	جبرانی □	دروس هم‌نیاز:
نظری □	تخصصی □	تعداد واحد: ۲
رساله / پایان‌نامه □		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی، شناخت و مقایسه ابعاد هفت‌گانه ادیان شرقی و بیان شباهت و تفاوت‌های آن‌ها با یکدیگر از منظر مباحث الاهیاتی و کلامی و در نهایت مقایسه آن با اسلام.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱- مقایسه ابعاد هفت‌گانه ادیان شرقی با یکدیگر؛	۶- انسان‌شناسی؛
۲- مسئله حجیت؛	۷- کیهان‌شناسی؛
۳- مفهوم خدا و وجود آن و اثبات وجود آن؛	۸- نجات‌شناسی
۴- بحث اسما و صفات الهی؛	۹- معادشناسی؛
۵- بحث توحید، ثنویت و چندخدایی؛	۱۰- بحث وحی و مکاشفه؛

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- بدوی، عبدالرحمن، تاریخ اندیشه‌های کلامی در اسلام، ج ۱، ترجمه حسین صابری، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، آستان قدس، ۱۳۷۴
- ۲- حسین بهشتی، محمد، خدا از دیدگاه قرآن، تهران، انتشارات بعث
- ۳- گروه مولفان، خدا در فلسفه، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی، موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۷۱

4-Kong, Hans, christentum and weltreligionen. (christianity and the world religion: paths of dialogue with Islam, Hinduism, and buddhism, tran by peter Heinegg, 1989.

5-Swarup, ram, Hindu View of christianity and Islam, new delhis voice of india, 1992

عنوان درس به فارسی:		متون دینی و عرفانی هندوئیسم	
عنوان درس به انگلیسی:		Religious and mystical texts of Hinduism	
نوع درس و واحد			
تخصصی	نظری		
عملی	جبرانی		
نظری-عملی	اختیاری		
رساله / پایان نامه			
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی و شناخت متون مقدس و اصلی ادیان هندو به منظور شناخت آن ادیان و همچنین آشنایی مختصر با زبان آن متون و بررسی هفت جنبه‌ی ادیان با توجه به متون مقدس

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

(الف)

- ۱- شناخت زبان آن متون و یادگیری نحوه‌ی آوانویسی، تلفظ و بیان واژه‌های اختصاصی متون مقدس (از قبیل سنسکریت
- ۲- متون آیین هندو: تقسیمات متون هندویی و زبان آنها، قدمت، سبک و محتوای متون ودایی، براهمنه‌ها، آرنیکه‌ها، اوپنیشدها، پورانه‌ها، بهگودگیتا، دهرمه شاستره، سوتره‌ها، و دانگه‌ها، مهابهاراته، و رامایانه.

ب: بررسی تقسیم بندی مکتب های فلسفی هند:

(الف) آستیکه:

۱. بررسی متون مکتب فلسفی چاروکا
۲. بررسی متون مکتب فلسفی بودا
۳. بررسی متون مکتب فلسفی جاین

(ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- ویتمن، سیمین، آیین هندو، ترجمه علی موحدیان عطار، مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، ۱۳۸۲.
- ۲- رادکریشن، سروپالی، شیوه‌ی زندگی هندو، ترجمه رضا حسینی آهی دشتی، تهران، ماکان، ۱۳۷۹.
- ۳- جلالی مقدم، مسعود، سه گام کیهانی، تهران، مرکز، ۱۳۸۰.

4- Upanisads, Trans. By patrick olivelle, oxford, 1996 .

5-Muller, Max, Notes on vedic Hymus, delhi, 1981.

عنوان درس به فارسی:		تاریخ و فرقه‌های بودیسم	
عنوان درس به انگلیسی:		History and Sects of Buddhism	
دروس پیش‌نیاز:		☒ تخصصی ☒ نظری	
دروس هم‌نیاز:		☐ عملی ☐ جبرانی	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	
		☐ نظری-عملی ☐ اختیاری	
		☐ رساله / پایان‌نامه	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

در این عنوان، ابعاد چندگانه دین بودا (اعم از تجربی، اجتماعی، داستانی، نظری، عملی، اخلاقی، هنری) مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف از این کار، آشنایی دانشجویان با ابعاد هفت‌گانه بودیسم است که با آن تصویری کامل از بودیسم را به دست می‌آورند.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- بعد نهادی و اجتماعی: عدم کاست‌ها، سنگهه؛
- ۲- بعد تجربی و عرفانی: دهیانه، اشراق بودهی؛
- ۳- بعد روایی و اسطوره‌ای: جاتکه‌ها، بودا، بدهی ستوه‌ها؛
- ۴- بعد نظری و فلسفی: کرمه، تناسخ، رنج؛
- ۵- بعد عملی و مناسکی: یوگا، زیارت، ریاضت، راه‌های هشت‌گانه؛
- ۶- بعد اخلاقی و حقوقی: اهیمنسا، راه‌های هشت‌گانه؛
- ۷- بعد مادی و هنری: باغ‌ها، معابد، تمایل، مندله، مجسمه‌ها.

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- هاوکینز، برادلی، آیین بودا، ترجمه محمد رضا بدیعی، تهران، نشر امیرکبیر، ۱۳۸۰.
- ۲- پاشایی، ع، تاریخ آئین بودا، موسسه نگاه معاصر، ۱۳۸۰.
- ۳- همان، راه آیین ذمه‌پده، تهران، انجمن شاهنشاهی فلسفه ایران، ۱۳۵۷.

16.Saint_Hilaire, Bartholemy, Buddhism Life Teachings & religion of Buddha, Indian, 2000.

17. Thomson, Garry, reflections on the Life of the Buddha, London, 1924 .

عنوان درس به فارسی:		متون دینی و عرفانی بودیسم	
عنوان درس به انگلیسی:		Buddhist religious and mystical texts	
نوع درس و واحد			
تخصصی	نظری		
عملی	جبرانی		
نظری-عملی	اختیاری		
رساله / پایان نامه		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی و شناخت متون مقدس و اصلی مربوط به آیین بودا، و همچنین آشنایی مختصر با زبان‌های اصلی مربوط به متون مقدس بودیسم از جمله سنکریت پالی و پراکریت و یادگیری نحوه‌ی آوانویسی آنها و همچنین بررسی هفت جنبه دین بودا بر اساس متون اصلی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱- شناخت زبان آن متون و یادگیری نحوه‌ی آوانویسی، تلفظ و میان واژه‌های اختصاصی متون مقدس

۲- تری پیتکه (سه سبد): وینه پیتکه، سوت پیتکه، ادبی دمه پیتکه

۳- سوتره‌ی نیلوفر، آگمه‌ها، جاتکه‌ها، متوی تنتری

۴- ملنده پینه، و ابی درمه، ابی دمه سنگهه

۵- وزن سددرمه پوندرا لیکه، لنکاوتاره سوتره، اوتمسکه سوتره، بومیکه سوتره، ویماله کیرتی فیروشه، شور مگهه، سمادی سوتره،

شدیمالادیوی سوتره، سوکاو تی و یوهه سوتره، امتیایوردیانه سوتره، سوتره دل، دمه پده، تانجور کانجور

۷- بررسی ابعاد هفت گانه دین بودا بر اساس متون دینی

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱- هاو کینز، برادلی، آیین بودا، ترجمه محمد رضا بدیعی، تهران، نشر امیرکبیر، ۱۳۸۰.

۲- پاشایی، ع، تاریخ آئین بودا، موسسه نگاه معاصر، ۱۳۸۰.

۳- همان، راه آیین دمه پده، تهران، انجمن شاهنشاهی فلسفه ایران، ۱۳۵۷.

16. Klostermaier, Klaus, Buddhism, Onworld, Oxford, 1999.

17. TRivedi, V. R., The Philosophy of Buddhism, Mohit Publications, New Delhi, 1997.

ادیان ایرانی پیش از اسلام		عنوان درس به فارسی:
Iranian religions before Islam		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد		دروس پیش نیاز:
تخصصی ■	نظری ■	دروس هم نیاز:
جبرانی □	عملی □	تعداد واحد:
اختیاری □	نظری-عملی □	تعداد ساعت:
رساله / پایان نامه □		

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

شناخت ادیان ایرانی پیش از اسلام و بررسی و شناخت چهار بعد روایی و اسطوره‌ای، نهادی و اجتماعی، عملی و مناسکی، مادی و هنری از هفت بعد دین زرتشتی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- بعد روایی و اسطوره‌ای: آفرینش و رستاخیز، اسطوره آفرینش، اساطیر ایران باستان، اسطوره زایش زرتشت؛
- ۲- بعد نهادی و اجتماعی: نظام موبدان و روحانیون دینی، آتشکده‌ها، طبقات اجتماعی؛
- ۳- بعد عملی و مناسکی: آیین‌های گذر، مراسم یسنا و غسل‌ها، اوستاخوانی، جشن‌ها ...؛
- ۴- بعد مادی و هنری: آتشکده‌ها، لباس‌های آئینی (کستی و سدره)، نمادها؛

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- بار، کای، و دیگران، دیانت زرتشتی، ترجمه فریدون و همن، تهران، انتشارات جامی، ۱۳۸۶.
- ۲- بویس، مری، تاریخ کیش زرتشت، ترجمه همایون صنعتی زاده، تهران، انتشارات قوس، ۱۳۷۶.
- ۳- بویس، مری، زرتشتیان، باورها و عقاید آنها، ترجمه عسگر بهرامی، انتشارات ققنوس، ۱۳۸۴.

9. Pavry, J. D. C., The Zoroastrian Doctrine of a Future life from Death to the Individual Judgment, Columbia university, 1926 .

10. Dhalla, M. N., Zoroastrian Theology, New York, Oxford university Press, 1914 .

عنوان درس به فارسی: متون دینی ایران پیش از اسلام		عنوان درس به انگلیسی: Iranian religious texts before Islam	
نوع درس و واحد	تخصصی	نظری	عملی
تعداد واحد:	۲	تعداد ساعت:	۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی و شناخت متون مقدس و اصلی مربوط به ادیان ایرانی (زرتشت و مانی) و همچنین آشنایی مختصر با زبان‌های اصلی مربوط به متون مقدس آنها از جمله اوستایی، پهلوی و مانوی و نحوه آوانویسی آنها و نیز بررسی ابعاد هفت گانه‌ی دین بر اساس متون مقدس اصلی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱- شناخت زبان آن متون و یادگیری نحوه آوانویسی، تلفظ و بیان واژه‌های اختصاصی متون مقدس
۲- ادبیات اوستایی:

۱-۲ اوستایی گاهانی از جمله گاهان، هفت‌ها و دعا‌های معروف اهورنور، اشم و هو، ینگه‌ها تام و ...

۲-۲ اوستایی متقدمک از جمله یسنا، یشتا، ویسپرد، وندیداد، خرده اوستا، نیرنگستان و هیریدستان، هادخت نسک، اوگمدیچاویثاسنگ، آفرین پیغامبر زرتشت

۳- ادبیات پهلوی:

دینکرد، بندهشن، دادستان دینیک، نامه‌های منوچهر، مینوی خرد، زندبهن یسن، ارداویراف نامه، ماتیکان هزار دادستان، گزیده‌های زاد سپرم، روایت پهلوی، روایات آذر بادمار سپندان و ...

۴- ادبیات مانوی:

۱- شاپورگان ۲- متن‌های باقی مانده به زبان فارسی میانه از دین مانی

۵- بررسی جنبه‌های هفت گانه ادیان بر اساس متون اصلی

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱- ابوالقاسمی، محسن، راهنمایی زبان‌های باستانی ایران، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۳

۲- تفضلی، احمد، تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام، به کوشش ژاله آموزگار، تهران، نشر سخن، ۱۳۷۶

۳- راشد محصل، محمدتقی، اوستا، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۲

4-Boyce, M., Acataogue of the Iranian Manus cripls in Manichaen script in the German tuefman Turfan, Berlin, 1960 .

5-De Menasce, J. P. Zoroastrian after the conquest, Cambridge History of Iran, 4, 1975 .

عنوان درس به فارسی:		تاریخ اندیشه در چین و ژاپن	
عنوان درس به انگلیسی:		Chinese Philophysical schols	
دروس پیش نیاز:		☒ نظری ☒ تخصصی	
دروس هم نیاز:		☐ عملی ☐ جبرانی	
تعداد واحد:		☐ نظری-عملی ☐ اختیاری	
تعداد ساعت:		رساله / پایان نامه ☐	
		۲	۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی و شناخت مکاتب فلسفی کلامی، عرفانی، اخلاقی چین

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- مکتب بین و یانگ چیا؛
- ۲- مکتب جو چیا یا مکتب فرزندگان؛
- ۳- مکتب مو چیا یا مکتب موهیست‌ها؛
- ۴- سینگ چیا یا مکتب نامه‌ها؛
- ۵- فاجیا یا مکتب قانون گرایان؛
- ۶- مکتب دائو چیا یا مکتب دائو؛
- ۷- مکتب نوکنفوسیوسیان؛
- ۸- مکتب‌های فلسفی بودایی در چین؛

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- ۴۰ درصد فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
- ۶۰ درصد آزمون پایان نیم‌سال

ج) فهرست منابع پیشنهادی: (۳ تا ۵ مورد را ذکر نمایید)

- ۱- مجموعه نویسندگان، انسان کامل از دیدگاه لائوتسه، تهران، موسسه مکاتباتی اسلام‌شناسی، ۱۳۶۱.
- ۲- کنفوسیوس، تعالیم کنفوسیوس، ترجمه فریده مهدوی دامغانی، تهران، نیر، ۱۳۷۹.
- ۳- گنون، رنه، نگرشی به مشرب باطنی اسلام و آیین دائو، ترجمه دل آرا قهرمان، تهران: حکمت، ۱۳۸۷.

4. Lao-tzu and Tao- te – ching, ed. By Livia kohn and Michael Lafargue, Albany, 1998 .

5- Confucian ethics, ed. By Kwong-Loi shun, David B. wong, Cambridge university, 2008 .

عنوان درس به فارسی: ادیان ایرانی در دوره اسلامی		عنوان درس به انگلیسی: Iranian Religious in Islamic Period	
نوع درس و واحد	اختیاری	نظری	عملی
تعداد واحد:	۲	تعداد ساعات:	۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی وضعیت و موقعیت دینی ادیان ایرانی چون زرتشت و مانی بعد از اسلام و آینده و سرنوشت آنها و بررسی نحوه مناظرات آنها با اسلام و نیز بررسی موقعیت دینی پارسیان هند و سرنوشت و آینده آنها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

بررسی جنبه‌های نهادی، اجتماعی، تجربی، روایی، اسطوره‌ای، نظری، عملی، اخلاقی، حقوق و فردی دین زرتشتی و مانویت بعد از ورود اسلام به ایران و نیز بررسی موقعیت پارسیان هند و سرنوشت آن و بررسی تفاوت‌های آنها با زرتشتیان ایران

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال
آزمون پایان نیم‌سال
۴۰ درصد
۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کریستین سن، آرتور، مزدا پرستی در ایران قدیم، برگردان: دکتر ذبیح الله صفا، تهران، نشر هیرمند، ۱۳۸۲
۲. بویس، مری، تاریخ کیش زرتشت، ترجمه همایون صنعتی زاده، تهران، نشر توس، ۱۳۷۶
۳. زرنر، آ.رس، طلوع و غروب زرتشتیگری، ترجمه تیمور قادری، تهران، انتشارات فکر روز، ۱۳۷۵

4. Dhalla, M.N., Zoroastrian Theology, New York, Oxford university press, 1914.
5. Gershevitch, I., The Avestan Hymn to Mithra, Cambridge university press, 1967.

عنوان درس به فارسی: تاریخ و مکاتب آیین‌های جین و سیک		عنوان درس به انگلیسی: History and schools of Jain and Sikh religions	
نوع درس و واحد			
نظری ■	اختیاری ■		
عملی □	جبرانی □		
نظری-عملی □	اختیاری □	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان‌نامه □		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

در این درس به ابعاد هفت گانه دین سیک و جینه (اعم از نهادی، تجربی، اسطوره‌ای، نظری، عملی، اخلاقی و هنری) پرداخته می‌شود و هدف از این کار آشنایی با ابعاد هفت گانه سیک و جینه است که با آن تصویری کامل از سیک و جینه ارائه می‌شود.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱- بعد نهادی اجتماعی: گورو و بنیان‌گذاران سنگت (سیک)، معابد (جینه)؛
- ۲- بعد تجربی و عرفانی: بهکتی، کبیر، فرید (سیک)، آچاریه، عهد سرور، رنج و زمان (جینه)؛
- ۳- بعد روایی و اسطوره‌ای: اسطوره شهادت دیپ سنگ و گوروها (سیک)، آفرینش و خلقت (جینه)؛
- ۴- بعد نظری و فلسفی: توحید، حقایق جهان، کرمه، تناسخ (سیک)، ازلی بودن زمان، کرمه و تناسخ (جینه)؛
- ۵- بعد عملی و مناسکی: آیین تشریف، ذکر و توبه (سیک)، ریاضت‌های مردم عادی و رهبانی (جینه)؛
- ۶- بعد اخلاقی و حقوقی: خدمت (سیک)، اهیمنسا (جینه)؛
- ۷- بعد مادی و هنری: معابد، ظاهر لباس‌ها، پنج کاف، معابد تاریخی (سیک)، معابد، تماثیل، مجسمه‌ها (جینه).

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- سینگ، پیارا، سیکها، معتقدات مذهبی و ردیه آنان، فیروز فیروزنیا، نشر توسعه، ۱۳۶۹
- ۲- شایگان، داریوش، آیین هندو و عرفان اسلامی، جمشید ارجمند، تهران، فروزان، ۱۳۸۲
- ۳- روحانی، سید محمد، دین سیک‌ها، انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۸۸

7-Dhillon, Haeish, The Lives and Teacchinga of the sikh Gurus, UBS publishera, new delhi, 2000

متون ادیان خاور دور		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Texts of Far Eastern religions
نظری	اختیاری	دروس پیش نیاز:
☐ عملی	☐ جبرانی	دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی	☐ تخصصی	تعداد واحد: ۲
	☐ رساله / پایان نامه	تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

بررسی و شناخت متون و اصلی مربوط به ادیان خاور دور (کنفوسیوس، دائو، شین تو) و همچنین آشنایی مختصر با زبانهای اصلی مربوط به متون آنها از جمله چینی و ژاپنی و نحوه ی آوانویسی آنها و نیز بررسی هفت جنبه دین بر اساس متون اصلی

(ب) مباحث یا سرفصلها:

شناخت زبان آن متون و یادگیری نحوه ی آوانویسی، تلفظ و بیان واژه های اختصاصی متون مقدس متون آیین کنفوسیوسی:

کهن نامه ها: شوچینگ (کتاب اسناد)، شی جینگ (کتاب سروده ها)، چون چیو (کتاب بهار و خزان)، چهار کتاب بزرگ مکتب کنفوسیوسی. انالکت (مکالمات)، تاهسوئه (علم بزرگ)، چونگ یانگ (تعالیم مین)، منسیوس، ترجمه و شرح های متون کلاسیک کنفوسیوسی
۳- متون مقدس آیین دائو:

کتاب دائو د جینگ، نوشته های جوانگ دزو، نوشته های مقدس چینی، تای شانگ، چینگ جانگ جینگ (کتاب تهذیب) بین فوجینگ، یوشو جینگ، هیسایونگ جینگ، معرفی مجموعه تائو تسانگ و ترجمه های آن
۴- متون مقدس آیین شین تو:

کوجیکی (گزارش حوادث باستان)، تاریخ نگارش و محتوای کوجیکی، کتاب نیهون شوکی، ترجمه ی تفاسیر کتب مقدسات و آثار کلاسیک
شین توی

۵- بررسی ابعاد هفت گانه ادیان خاور دور بر اساس متون اصلی

(ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۴۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ۶۰ درصد

(ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. کریل، هرلی گلستر، کنفوسیوس و طریقه چینی، ترجمه گیتی وزیری، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۸۰
۲. فوجن، مالی، راه کنفوسیوس، ترجمه گیتی وزیری، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۷۳
۳. تعالیم کنفوسیوس، ترجمه فریده مهدوی دامغانی، تهران، ۱۳۷۹

4. Taote china, tran by. Robert wilkinson, cumberlabnd, 1997

5. Tao-shengs commentary on the lotus sutra: a study and Translatian, tran by Young -

عنوان درس به فارسی: فلسفه و عرفان ادیان ایرانی	
عنوان درس به انگلیسی:	Zoroastrian philosophy and mysticism
نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:	☒ نظری ☒ اختیاری
دروس هم نیاز:	☐ عملی ☐ جبرانی
تعداد واحد:	۲
تعداد ساعت:	۳۲
	☐ نظری-عملی ☐ تخصصی
	رساله / پایان نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با فلسفه ایران باستان (حکمت اشراق)

مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. کیهان‌شناسی زرتشتی:

- ثنویت ایرانی: شناخت اهوره مزدا، سپنته مینو و انگره مینو (نور و ظلمت) -
- اصل شر؛ دوگانگی مطلق میان نیک و بد؛ تقابل میان روح و تن؛ نظم کیهانی (اشه)
- فرشته‌شناسی: امشاسپندان؛ اقانیم نور: (سپنته مینو، وهومنه، اشه، آرمیتی)؛

۲. انسان‌شناسی زرتشتی: آفرینش انسان و جایگاه او در هستی

- پنج عنصر تشکیل دهنده انسان:

۱. وجدان ۲. نیروی حیات ۳. دریافت؛ ۴. روان؛ ۵. فره وشی. [دثنا و فره]

- مقامات وجودی پس از مرگ:

۱. مقام اندیشه‌های نیک؛ ۲. مقام سخن نیک؛ ۳. مقام کارهای نیک؛ ۴. مقام شکوه جاویدان.

۳. آخرت‌شناسی زرتشتی:

- منجی (سوشیانت)؛

- معاد؛

- داوری نهایی میان نیک و بد [آزمایش ور]؛

۴۰ درصد

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال

۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. بابک عالیخانی، بررسی لطایف عرفانی در نصوص عتیق اوستایی،
۲. هانری کربی، روابط حکمت اشراق و فلسفه ایران باستان، احمد فردید، عبدالمجید گلشن، موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران،
۳. هانری کربن، انسان نورانی در تصوف ایرانی، فرامرز جواهری نیا،
۴. هانری کربن، چشم اندازهای معنوی و فلسفی اسلام ایرانی (سهروردی و افلاطونیان پارس)، انشالله رحمتی، تهران: ۱۳۹۱.
۵. هانری کربن، ارض ملکوت، سیدضیاء الدین دهشیری،

تاریخ خاور دور		عنوان درس به فارسی:
History of the Far East		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	اختیاری	دروس پیش نیاز:
نظری	عملی	دروس هم نیاز:
عملی	جبرانی	تعداد واحد:
نظری-عملی	تخصصی	تعداد ساعت:
رساله / پایان نامه		

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر:

هدف کلی:

آشنایی با زمینه‌های پیدایش تاریخ اندیشه‌ها و سیر تحولات ادیان در خاور دور تا عصر حاضر و بررسی آنها از دیدگاه تاریخی، اجتماعی، باستان‌شناسی و هنری و تبیین تاریخ دور بر اساس رویکرد دینی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

الف) چین؛	۱۰. دوران معاصر.
۱. دوره اسطوره ای.	ب) ژاپن؛
۲. دوره سلسله شانگ.	۱- دوران اولیه یا دوران قبل از تاریخ.
۳. سلسله جو (متقدم و متاخر).	۲- قبیله یا ماتو.
۴. حکومت چین.	۳- دوران کلاسیک و تاثیر تمدن و ادیان چینی (آسوکا، ناراهیان).
۵. سلسله هان (متقدم و متاخر).	۴- دوره میانه و نفوذ آیین بودا (کاماگورا و آشکاگا).
۶. سلسله های بعد از هان.	۵- دوره تاگوگاوا و نفوذ مسیحیت.
۷. دوران شکل گیری نوکنفوسیوسی.	۶- دوره مدرن و شکل گیری شین توی دولتی.
۸. سلسله منچوری.	۷- دوران معاصر.
۹. دوران جمهوری و سوسیالیستی.	

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	۴۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال	۶۰ درصد

ج) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. دو گلاس، رابرت، تاریخ چین، ترجمه ی حسین جودت، تهران، چاپخانه ی درخشان، ۱۳۵۰.
۲. مرتون، اسکات، تاریخ و فرهنگ ژاپن، ترجمه ی مسعود رجب نیا، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۴.
۳. گیورماز، ژاک، چین، ترجمه جمشید نبوی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۵۳.

19. Perckhammer, Heinz, china and the Chinese, London Routledge, 1931 .

20. Dillon, Michael, china s muslim Hui community, London, curzonp ress, 1999 .

عنوان درس به فارسی:		حکمت هنر ادیان شرق	
عنوان درس به انگلیسی:		The Wisdom of the Art of Eastern Religions	
نوع درس و واحد			
■ نظری	■ اختیاری		
☐ عملی	☐ جبرانی		
☐ نظری-عملی	☐ تخصصی	۲	تعداد واحد:
☐ رساله / پایان نامه		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

هدف کلی:

هدف این درس شناخت هنرهای حکمی در دیگر تمدن‌های شرقی به جهت درک ارتباط و پیوند محکم میان آموزه‌های دینی با هنرها در این تمدن‌ها است

اهداف ویژه:

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تعامل هنر هند و چین با تمدن ایرانی
- مجسمه سازی در هنر ادیان شرق (هندوئیسم، بودیسم، دائوئیسم، شینتوئیسم و)
- نقاشی در هنر ادیان شرق
- ادبیات، نمایش و رقص در ادیان شرق
- هنرهای موسیقایی در ادیان شرق
- حکمت هنرها در ادیان شرق

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- اعوانی، غلامرضا، حکمت و هنر معنوی، تهران: انتشارات کروس.
- بلخاری قهی، حسن، ۱۳۸۸، اسرار مکنون یک گل، تهران: فرهنگستان هنر.
- بورکهارت، تیتوس، ۱۳۶۹، هنر مقدس، ترجمه جلال ستاری، تهران: سروش.
- تاج‌دینی، علی [گردآوری]، ۱۳۷۲، مبانی هنر معنوی، تهران: دفتر مطالعات دینی هنر.

